

Міністерство освіти і науки України

**Донецький національний університет економіки і
торгівлі імені Михайла Туган-Барановського**

**Навчально-науковий інститут економіки та підприємництва
Кафедра економіки**

**СТІЙКИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ
ЕКОНОМІКИ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА
МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
27 квітня 2018 р.**

Кривий Ріг - 2018

УДК (330.5+502.131.1):004.773.7

С80 Стійкий розвиток національної економіки: актуальні проблеми та механізми забезпечення: матеріали II міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (27 квітня 2018 р.) / м-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2018. – 485с.

Згідно листа Міністерства освіти і науки України від 03.10.2017р. № 1/9- 536 «Про формування Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2018 році» конференцію включено до переліку наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2018 році.

Організатори конференції та редакційна колегія:

Чернега О.Б. – д.е.н., професор

Никифоров Р.П. – к.т.н., доцент

Кожухова Т.В. – д.е.н., доцент

Бочарова Ю.Г. – к.е.н., доцент

Волошина С.В. – к.е.н., доцент

Лисевич С.Г. – к.е.н., ст. викладач

Матеріали конференції висвітлюють питання, пов'язані з теоретичними і практичними проблемами соціально-економічного розвитку національної економіки та пріоритетами її функціонування.

Рекомендуються викладачам і студентам закладів вищої освіти, науковцям, аспірантам, докторантам і практикам.

За інформацію, наведену у тезах, несуть відповідальність автори. Водночас, редакційна колегія вважає доцільним їх обговорення у наукових колах. Претензії до організаторів конференції не приймаються. При передруку матеріалів посилання обов'язкове.

© ДонНУЕТ імені Михайла Туган-Барановського, 2018

© Автори тез, 2018

ЗМІСТ

Статистичне зведення II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Стойкий розвиток національної економіки: актуальні проблеми та механізми забезпечення» 11

СЕКЦІЯ 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ (ФІЛОСОФСЬКІ, ІСТОРИЧНІ, ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ)

 12

Лазарєва О.В. Обґрунтування інноваційного механізму регулювання земельних відносин 12

Одягайло Б.М. Проблеми інтеграції європейського та українського ринків в єдиний енергетичний простір 16

**Турило А.М.,
Dariusz Pwłiszczy,
Piotr Paczoski** Ефективність стратегії, потенціал стратегії і економічна ефективність розвитку підприємства 20

Борисова Е.Р. Финансовые ресурсы и капитал в системе экономических дефиниций 22

Волошина С.В. Місце людського капіталу підприємства у його світовій ієрархії 26

Карабаза І.А. Подолання корупції у країні як основа ефективного державного управління 31

**Лысевич С.Г.,
Яворская И.С.** Теневая экономика в Украине и пути её снижения 34

Павелко О.В. Трактуювання прибутку представниками класичної політичної економії як основа подальшого розвитку даного поняття 37

Бойченко А.О. Інвестиції як орієнтир економічного зростання України 41

Вірц К.А. Проблеми малого бізнесу в Україні та шляхи їх подолання 44

Запорожець Ю.В. Тіньова діяльність малого підприємництва в Україні 48

**Москаленко К.С.,
Кошкіна Д.А.** Екологізація економіки, як основний напрямок перспективного розвитку українського суспільства 52

СЕКЦІЯ 2. МАКРОЕКОНОМІЧНА ДИНАМІКА: ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

 56

**Голобродько Т.В.,
Мартиненко В.М.** Дослідження сучасного стану розвитку безготівкової економіки України 56

Єрмак С.О., Наумова А.П.	Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності підприємств вугільної промисловості	60
Зиза О.О., Григоренко Р.О. Лисевич С.Г., Макєєва О.О.	Стан українського ринку теплопостачання та можливі напрями його розвитку Оцінка зовнішньої торгівлі України та шляхи її покращення	63 67
Проволоцька О.М., Литвиненко Д.А. Тернов С.А., Лысевич С.Г. Ампілогова К.О.	Сучасні реалії демографічного розвитку України Роль государства в инновационном развитии экономики Проблеми збалансованості державного бюджету України	70 74 77
Квитка Т.В., Копайгора О.К. Козлова К.А.	Оценка рынка труда в Украине Економіка України: макроекономічний прогноз та його ризики	81 83
Кулига А.О.	Підприємницька діяльність як фактор економічного розвитку державу	87
Кучер Я.С.	Особливості інноваційної активності на підприємствах України за видами економічної діяльності	91
Москаленко К.С., Овчаренко К.В. Максименко А.В.	Створення ринку екологічних робіт та послуг як основа екологізації економіки Шляхи вирішення фінансових проблем малого та середнього бізнесу в Україні	93 97
Сальникова Т.В., Проценко К.В. Свиридюк А.А. Умнова М.С.	Оцінка результативності виконання бюджетних програм Інвестиційний клімат України Аналіз динаміки та проблеми надмірного зростання державного боргу	99 102 105
СЕКЦІЯ 3. РОЛЬ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ В АКТИВІЗАЦІЇ ЧИННИКІВ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ТА СТАБІЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ		110
Качур А.В.	Регулювання конкурентоспроможності національної економіки як пріоритетний напрям економічної політики держави	110
Дікань Л.В., Шевченко І.О. Зиза О.О., Воробйова Ю.М.	Вектори розвитку державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм Окремі аспекти інвестицій в сільське господарство України	115 120

*Єрмак С.О., к.е.н., доцент
Наумова А.П., студентка*

*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Україна*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Незважаючи на те, що Україна є однією з найбільш розвинутих вугледобувних країн світу та забезпечена запасами вугілля на довгострокову перспективу, сучасний стан вугільної промисловості країни знаходиться в кризовому стані. Наслідком цього є скорочення обсягів інвестицій у інноваційний розвиток даної галузі. Держава втрачає стратегічну галузь, не інвестуючи кошти у розвиток інноваційної діяльності вугільної промисловості.

Згідно зі Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020», Україна «має стати державою з сильною економікою та з передовими інноваціями». Саме інноваційний розвиток виступає стратегічним пріоритетом української економіки, а науково-технічний розвиток промисловості є найважливішою проблемою економіки України [1].

Фінансування інноваційної діяльності є однією з найважливіших умов інноваційної активності, оскільки проведення ефективної інноваційної діяльності вимагає значних фінансових вкладень [2].

За даними Державної служби статистики України інформація щодо розподілу обсягу фінансування інноваційної діяльності в промисловості за 2013 – 2015 рр. та впровадження нових технологічних процесів й освоєння виробництва нових видів продукції наведена в табл. 1 і табл. 2 відповідно [3].

З кожним роком скорочується обсяг фінансування інноваційного розвитку вітчизняної добувної промисловості за рахунок державного бюджету.

У 2013 році на нього припало 0,3% загального фінансування, у 2014 році – 4,5%, то у 2015 році – лише 0,4%. Проте найбільшу частку фінансування інноваційної діяльності складає інвестування за рахунок власних коштів. У 2013 році показник інвестування за рахунок власних коштів складає 72,9% загального фінансування, у 2015 році – 97,2%, що на 12,2 % більше ніж у 2014 році.

Таблиця 1 - Розподіл обсягу фінансування інноваційної діяльності в промисловості (у фактичних цінах)

Обсяг фінансування	2013 рік		2014 рік		2015 рік	
	млн. грн.	% до заг. обсягу	млн. грн.	% до заг. обсягу	млн. грн.	% до заг. обсягу у
Усього	9562,6	100,0	7695,9	100,0	13813,7	100,0
у тому числі за рахунок						
держбюджету	24,7	0,3	344,1	4,5	55,1	0,4
місцевих бюджетів	157,7	1,6	5,7	0,1	38,4	0,3
власних коштів	6973,4	72,9	6540,3	85,0	13427,0	97,2
вітчизняних інвесторів	123,7	1,3	8,2	0,1	74,3	0,5
іноземних інвесторів	1253,2	13,2	138,7	1,8	58,6	0,4
інших джерел	1029,9	10,7	658,9	8,5	160,3	1,2

Таблиця 2 - Впровадження нових технологічних процесів та освоєння виробництва нових видів продукції у промисловості

Показники	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік
Впроваджено нових технологічних процесів, у тому числі	2188	1576	1743	1217
маловідходних і ресурсозберігаючих безвідходних	554	502	447	458
Освоєно виробництво інноваційної продукції, найменувань,	3403	3138	3661	3136
з них нових видів техніки	942	809	1314	966

За даними Державної служби статистики України обсяг впровадження нових технологічних процесів та освоєння виробництва інноваційної продукції у 2015 році значно зменшився у порівнянні з попередніми роками. Впровадження нових технологічних процесів у 2015 році становило 1217, у 2014 році – 1743, у 2013 році – 1576, а у 2012 році 2188, що майже на 50% більше ніж у 2015 році. Наведені вище данні показують також зменшення освоєння виробництва інноваційної продукції, наприклад, у 2012 році – 3403 найменувань, в 2013 році – 3138, у

2014 році – 3661, а у 2015 на 525 найменувань менше.

Проте, в останні три роки (2015-2017 рр.) капітальні інвестиції у вугільний сектор склали більше ніж 13,7 млрд. грн. Обсяг капітальних інвестицій у вугільну галузь в 2015 році склав 2,732 млрд. грн., у 2016 р. – 4,974 млрд. грн., у 2017 р. – 6,068 млрд. грн. Порівняно з 2016 роком зростання склало майже 25%, а якщо порівнювати з 2015 роком, то спостерігається очевидний прогрес - зростання на 70% або на 3,3 млрд. грн. На думку члена наглядової ради Інституту стратегічних досліджень Юрія Корольчука, таке зростання стало можливим завдяки ринковому формульному ціноутворенню на вугілля («Роттердам+»). Він також підкреслив, що на початку квітня Міненерго ухвалило рішення про встановлення з 2 квітня 2018 нової граничної ціни на вугільну продукцію державних шахт на рівні 2535 грн за тонну. «Це дає підстави вважати, що в 2018 році шахти збільшать капітальні витрати і, як мінімум, будуть мати всі підстави для зупинки негативного процесу зниження видобутку вугілля» [4].

Отже вугільній промисловості край необхідні інвестиції, метою яких є інноваційний прорив, сприяння розширенню та модернізації виробничих фондів апарату, підвищення конкурентоспроможності галузі.

Таким чином, головними цілями стратегії інноваційного розвитку вітчизняної вугільної галузі є збільшення вуглевидобутку, підвищення продуктивності та безпеки праці, покращення якості вугілля та зменшення його собівартості, що базуються на реалізації наступного:

- технічне переоснащення вугледобувного виробництва, забезпечення розвитку технології підземного видобутку з використанням модернізованої техніки, механізованих комплексів нового технічного рівня;

- здійснення заходів з підвищення потенціалу та посилення ролі галузевої науки за науково-технологічним, проектно-конструкторським і дослідно-експериментальним напрямками;

- матеріально-технічна база галузевої науки та підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації;

- залучення недержавних інвестицій з метою впровадження сучасних технологій вуглевидобутку та вуглезбагачення;

- встановлення особливого податкового режиму вугільних підприємств, які впроваджують інвестиції;

- введення податкових пільг вугільних підприємств, які проводять НДДКР [5].

Подальше створення інноваційної інфраструктури, підвищення економічного, фінансового стимулювання та державного фінансування пріоритетних напрямів активізації інноваційної діяльності, створення інформаційного середовища, підвищення наукової та нормативної підтримки інноваційної сфери гірничодобувної галузі надасть змогу вугільній промисловості залишитись національним пріоритетом в економіці країни.

Література:

1. Стратегія сталого розвитку «Україна - 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

2. Єрмак С.О. Джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні / С.О. Єрмак, О.О. Лісниченко // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – 2015. – №3.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. Драчук Ю.З. Основи формування інституціонального забезпечення інноваційного розвитку вугільної галузі / Ю.З. Драчук // Економіка промисловості. Економічний вісник. – 2015. – №1. – С. 71-81.

5. Ринкове формування ціни вугілля дозволило збільшити капітальні інвестиції у вугільну галузь, - експерт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://znaj.ua/politics/rynkovе-formuvannya-ciny-vugillya-dozvolylo-zbilshyty-kapitalni-investyciyi-u-vugilnu-galuz---ekspert>.

Зиза О.О., к.е.н., доцент

Григоренко Р.О., студент

*Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Україна*

СТАН УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ ТА МОЖЛИВІ НАПРЯМИ ЙОГО РОЗВИТКУ

Стан ринку теплової енергетики України є одним з ключових факторів, який відображає якість життя, стабільність та соціальну розвинутість суспільства та країни, як економічного суб'єкта в